

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำเลยทั้งสาม สังกัดพรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยประชุมตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา เป็นการประชุมต่อเนื่องกันตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ โดยมีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมเพียงวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓

ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม จำเลยทั้งสามเข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม จำเลยทั้งสามปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับ

บุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มাত্রา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ และระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๓ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มাত্রา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอณัติมอบหมายของผู้ใดและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน เมื่อการออกเสียงลงคะแนน

ดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ จำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรและผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่าทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดี

เป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุการณ์ลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละ ประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อและขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์กับขอให้ลงโทษสถานเบา และรอกการลงโทษจำคุก เห็นว่า จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่ามีได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประการหนึ่ง ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่ต่อมาจำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์เป็นการถอนข้อต่อสู้เดิมตามอุทธรณ์ที่ให้การปฏิเสธ คำร้องของจำเลยจึงเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ที่บัญญัติให้กระทำได้อ่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา แต่ส่วนที่จำเลยทั้งสามขอแก้ไขอุทธรณ์ที่คัดค้านคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้องนั้น เป็นการขอแก้ไขอุทธรณ์โดยมิได้เพิ่มเติมประเด็นใหม่ แต่เป็นการสละข้อต่อสู้ชั้นอุทธรณ์ไม่ใช้การคัดค้านคำพิพากษา จึงไม่ตกอยู่ในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ จำเลยทั้งสามจึงยื่นคำร้องขอแก้ไขอุทธรณ์ได้แม้พ้นกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา เมื่อศาลอนุญาตตามคำร้อง คดีจึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่

คดีมีประเด็นวินิจฉัยเพียงว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ทำนองเดียวกันว่า ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามโดยลดโทษให้หนึ่งในสี่นั้นหนักเกินไป การประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการขยายระยะเวลาโดยประชุมต่อเนื่องไป อันเป็นกรณีที่ไม้อาจคาดหมายล่วงหน้าได้ จำเลยทั้งสามมีภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่นัดหมายไว้ก่อนหน้าแล้ว ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายทันต่อการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน จำเลยทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนและมีอายุมากแล้ว ในข้อที่ขอให้ลงโทษสถานเบา นั้น เห็นว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้น

การปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้นั้น เป็นการลงโทษจำคุกในอัตราขั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ส่วนที่ศาลลดโทษให้หนึ่งในสี่ โดยเห็นว่าทางนำสืบของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณานั้น ถือเป็นการใช้ดุลพินิจของศาลในการลดโทษ จำเลยทั้งสามมิได้อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจดังกล่าวว่าไม่ชอบหรือไม่เหมาะสมเพราะเหตุใด เมื่อพิจารณาพฤติการณ์แห่งคดี การลดโทษให้แก่จำเลยทั้งสามดังกล่าวนี้ว่าเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสามมากแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ในส่วนการรอการลงโทษให้จำเลยทั้งสามนั้น เห็นว่า การที่จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเลยทั้งสามจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๔ กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และตามมาตรา ๑๑๕ ยังกำหนดให้ต้องปฎิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าจะปฏิบัติตนเช่นนั้น ทั้งจะรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ แต่จำเลยทั้งสามกลับกระทำความผิดฝ่าฝืนต่อหน้าที่และคำปฎิญาณโดยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามแสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แม้จำเลยทั้งสามอ้างกำหนดนัดที่มีก่อนวันนัด

ประชุม ก็เป็นการขาดประชุมโดยมิได้ลาประชุมตามระเบียบซึ่งเป็นเหตุให้จำเลยทั้งสามไม่อาจออกเสียงลงคะแนนก็เป็นความผิดส่วนหนึ่ง แต่จำเลยทั้งสามกลับมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนให้บุคคลอื่นใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนตนอันเป็นความผิดอีกส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้นมา ทำให้เห็นเจตนาที่ไม่ชอบของจำเลยทั้งสามมากยิ่งขึ้น ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีถือเป็นกฎหมายสำคัญอย่างยิ่งเพราะมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ ถึง ๑๔๔ ไว้เป็นการเฉพาะและเป็นกฎหมายที่ทำให้รัฐบาลสามารถนำเงินของแผ่นดินไปใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน หากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่ผ่านความเห็นชอบหรือเกิดความล่าช้าจากสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีผลกระทบถึงการบริหารและเศรษฐกิจของประเทศ และการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๐ วรรคสามบัญญัติให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนแทนกันได้ โดยศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒-๓ /๒๕๖๓ ว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกำหนดคำบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เฉพาะการลงมติในวาระสอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการ แม้ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรมีการพิจารณาลงมติผ่านร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าวก็ตาม แต่ผลจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสามนอกจากก่อความเสียหายที่เกิดจากความล่าช้าของการนำงบประมาณไปใช้แล้ว ยังก่อความเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณดังกล่าวใหม่ จึงเป็น

ความเสียหายแก่ราชการและประเทศอย่างมาก พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสาม ในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทยแสดงถึงการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ทำให้ประโยชน์ส่วนรวมได้รับความเสียหาย ไม่เป็นไปตามคำปฎิญาณที่ให้ไว้ อีกทั้งเป็นการไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย ถือเป็นเรื่องที่ร้ายแรงต่อระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย การไม่รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามก็เพื่อให้จำเลยทั้งสามหลบจำ และเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่างกระทำความผิดเช่นนี้อีก แม้อ้อมาจำเลยทั้งสามรู้สำนึกในการกระทำความผิดโดยให้การรับสารภาพและไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ทั้งได้กระทำคุณงามความดีต่อสังคมตามที่จำเลยทั้งสามอ้างก็ยังไม่มีความเพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน

นายชูศักดิ์ ทองวิฑูโรทัย

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๖ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๗/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑

จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ จำเลยทั้งสามสังกัด พรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่ สอง) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยประชุมตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา เป็นการประชุมต่อเนื่องกันตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ โดยมีการลงชื่อ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมเพียงวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการ ลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ในการใช้ สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการ แสดงตนและลงมติ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ตามข้อบังคับ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม จำเลยทั้งสามเข้าร่วมประชุมและลงชื่อ เข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม จำเลยทั้งสามปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่งหรือ หน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏ

ขัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏขัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ และระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏขัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๓ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๘ อันเป็นความ

เท็จ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใดและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ จำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรคณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางใต้สวนของ จำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดย ทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มี สิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณา จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ ทุกข้อและขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ กับขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่าได้กระทำความผิดตามคำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประการหนึ่ง ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ แม้จะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยทั้งสาม ไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษามาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือว่าการที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก อย่างไรก็ตาม การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่

คดีมีประเด็นวินิจฉัยเพียงว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ทำนองเดียวกันว่า ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามโดยลดโทษให้หนึ่งในสี่นั้นหนักเกินไป การประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการขยายระยะเวลาโดยประชุมต่อเนื่องไป อันเป็นกรณีที่ไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้ จำเลยทั้งสามมีภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่นัดหมายไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายทันต่อการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน จำเลยทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนและมีอายุมากแล้ว นั้น เห็นว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้นั้น เป็นการลงโทษในอัตราขั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และยังลดโทษให้อีกหนึ่งในสี่นับว่าเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสามมากแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข และการที่จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ แต่กลับไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทั้งยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามแสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน หากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีผลถึงความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนแทนกันได้ และศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกำหนดคำบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เฉพาะการพิจารณาลงมติในวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการการกระทำของจำเลยทั้งสามจึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสามเป็นการไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย อันเป็นเรื่องที่ร้ายแรง การไม่รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามก็เพื่อให้

จำเลยทั้งสามหลบจำและเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่างการกระทำความผิดเช่นนี้อีก
ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมมากกว่า แม้อ้อมาจำเลยทั้งสามรู้สำนึกในการกระทำความผิดโดย
ให้การรับสารภาพและจำเลยทั้งสามไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ทั้งกระทำความผิดต่อสังคม ก็ยังไม่
มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายทรงพล สงวนพงศ์

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์ ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ จำเลยทั้งสาม

สังกัดพรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยประชุมตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา เป็นการประชุมต่อเนื่องกันตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ มีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม จำเลยทั้งสามเข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม จำเลยทั้งสามปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการ หรือไม่กระทำการอื่นใดเป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงมาตรา โดยปรากฏข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ และระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการ หรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๓ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำ

โดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใดและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการกระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ จำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรและผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่าทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พงศธิการณ์แห่งคดี

เป็นการกระทำโดยทุจริต ถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุการณ์ลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยองค์คณะชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อและขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์กับขอให้รอกการลงโทษจำคุก

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามประการแรกว่า มีเหตุลงโทษจำเลยทั้งสามในสถานเบาหรือไม่ เห็นว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนี้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษ จึงเป็นการลงโทษในอัตราโทษขั้นต่ำสุดตามกฎหมายแล้ว องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์จึงไม่อาจลงโทษเบากว่านี้ได้ และที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดโทษให้หนึ่งในสี่นั้น เห็นว่า เหมาะสมแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข

ส่วนที่จำเลยขอให้รื้อการลงโทษนั้น เห็นว่า จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ
เป็นเจ้าของพนักงานของรัฐในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทและอำนาจหน้าที่สำคัญต่อระบอบ
การปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่ง
อาณัติมอบหมายหรือการครอบงำใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๔
โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญและเฉพาะตัวผู้แทนราษฎรต้องเข้าประชุม
พิจารณาร่างกฎหมายและลงมติด้วยตนเอง ไม่อาจมอบหมายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นปฏิบัติ
หน้าที่แทนได้ ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็น
กฎหมายที่มีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลอันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและ
ความเป็นอยู่ของประชาชน การที่ตามวันเวลาเกิดเหตุจำเลยทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวาระที่สอง
และที่สามด้วยตนเอง แต่กลับมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวให้สมาชิกอื่นแสดงตนและลงมติ
แทนจำเลยทั้งสาม เท่ากับมีผลทำให้สมาชิกผู้ได้รับมอบหมายออกเสียงลงคะแนนมากกว่าหนึ่งเสียงอันเป็น
การออกเสียงลงคะแนนฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๐
วรรคสาม เป็นการทำลายหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และส่งผลให้การตรา
พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวาระที่สองและที่สามจึงตกไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
สภาผู้แทนราษฎรต้องจัดให้มีการประชุมและลงมติในวาระที่สองและที่สามอีกครั้ง ทำให้พระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับล่าช้าออกไป ก่อให้เกิดความเสียหาย
อย่างมากต่อการนำงบประมาณแผ่นดินไปใช้จ่าย เกิดความเสียหายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การกระทำ

(อม.๕๐)

- ๓ -

ความผิดของจำเลยทั้งสามมีความร้ายแรง กรณีไม่มีเหตุสมควรขอการลงโทษให้แก่จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์
ของจำเลยทั้งสามในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จึงวินิจฉัยยื่น.

นายวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๖/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี ทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อและขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ กับขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่ามีได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประการหนึ่ง ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์

แม้จะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นการรับสารภาพ ซึ่งจำเลยทั้งสามไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือว่าการที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นขอให้ลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุก อย่างไรก็ตาม การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่

คดีมีประเด็นวินิจฉัยเพียงว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามมีกำหนด ๑ ปี เป็นการลงโทษ

ในอัตราขั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และยังลดโทษให้อีกหนึ่งในสี่นับว่าเป็นคุณแก่จำเลย ทั้งสามมากแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ส่วนที่จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ขอให้รื้อการลงโทษจำคุก ให้แก่จำเลยทั้งสามนั้น เห็นว่า จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทน ปวงชนชาวไทยมีหน้าที่โดยตรงในทางนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยต้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของ ประชาชนโดยรวม ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ และคำปฏิญาณตนในมาตรา ๑๑๕ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นกฎหมายสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลในการจ่ายเงินแผ่นดิน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อออกใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นการทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินแทนปวงชนในฐานะ ผู้แทนราษฎรซึ่งมีความสำคัญยิ่งกว่าภารกิจอื่น และการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณา ร่างกฎหมายหรือลงมติให้ความเห็นชอบในญัตติต่าง ๆ เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร และผู้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนคือผู้ที่เข้าประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการลงมติ เท่านั้น โดยสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม และการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ตามข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม การที่จำเลยทั้งสามยินยอมให้บุคคลอื่นนำบัตร อิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวของจำเลยทั้งสามไปแสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสามในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร และยังขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ปฏิญาณตนไว้ก่อนเข้ารับหน้าที่ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และสืบเนื่องจากการกระทำของ จำเลยทั้งสาม ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่มีการลงมติแทนกันเป็นการตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกำหนดคำบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเฉพาะในวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการ อันเป็นผลทำให้สภาผู้แทนราษฎรต้องจัดให้มีการประชุมอีกครั้งหนึ่งเพื่อลงมติใหม่ตามคำบังคับของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการนิติบัญญัติ สูญเสียงบประมาณแผ่นดิน และยังทำให้การประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ต้องล่าช้าออกไปอันส่งผลโดยรวมถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอีกด้วย พฤติการณ์จึงเป็นเรื่องร้ายแรง สมควรลงโทษจำคุกเพื่อมิให้บุคคลอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง แม้จำเลยทั้งสามไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน มีอายุมากและมีอาการป่วย หรือมีเหตุอื่นตามที่อ้างในอุทธรณ์และคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสาม ล้วนยังไม่เป็นเหตุผลเพียงพอที่จะขอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสาม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ขอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามนั้นเหมาะสมแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยื่น.

นายจำแลง กุลเจริญ

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยประชุมตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา เป็นการประชุมต่อเนื่องกัน จำเลยทั้งสามเข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม จำเลยทั้งสามปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใดเป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ และระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๓ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒-๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใด และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามในวันและเวลาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้น

การปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสาม มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ จำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละ ประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อและขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ กับขอให้ลงโทษสถานเบา และรอการลงโทษจำคุก

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่าได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประการหนึ่ง ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ ซึ่งการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ จำเลยทั้งสามไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือได้ว่าการที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นขอให้ลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุก แต่อย่างไรก็ดี การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องต่อองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ ขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่

คดีคงมีปัญหาคือจะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามแต่เพียงว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้นั้น เป็นการลงโทษจำคุกในอัตราขั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ศาลฎีกาไม่อาจกำหนดโทษให้เบาลงกว่านี้ได้อีก และที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดโทษให้หนึ่งในสี่ นั้น ก็เป็นคุณแก่จำเลยทั้งสามมากอยู่แล้ว เนื่องจากจำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ และนำสืบต่อสู้คดีมาตลอดเพียงมารับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ จึงยังไม่เห็นสมควรเปลี่ยนแปลงการลดโทษให้มากขึ้น ส่วนที่จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ขอให้รอการลงโทษจำคุกแก่จำเลยทั้งสามนั้น เห็นว่า จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ในการเข้าประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่างๆ โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป็นกฎหมายสำคัญของประเทศชาติ แต่จำเลยทั้งสามกลับไม่อยู่ร่วมในการประชุมสภาแล้วยังฝ่ากบฏอธิปไตยของจำเลยทั้งสามให้ผู้อื่นนำไปใช้แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒-๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ว่า มีการใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์สูงสุดของ

ประเทศชาติ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทำให้ต้องมีการดำเนินการใหม่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากมาย เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๘๐ วรรคสาม มีผลให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้น ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของปวงชนชาวไทย และขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๕ จึงเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างร้ายแรง พฤติการณ์ของจำเลยทั้งสามจึงเป็นเรื่องร้ายแรง เหตุต่าง ๆ ตามที่จำเลยทั้งสามอ้างยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังเพื่อรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสาม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวิระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย และจำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้ง ๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงาน

ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถามการเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ และการเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยในหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจากการทำแทนกันมิได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา สภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประชุมต่อเนื่องกัน ตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ จึงมีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยทั้งสามได้เข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จำเลยทั้งสามได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกันขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัดโดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้

ผู้อื่นหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่าจำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นเท็จ และในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นหรือกระทำการหรือไม่ก็ทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าว ยืนยันว่าจำเลยที่ ๓ เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓ / ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การ

ออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยอยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใด และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สอง และวาระที่สาม ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าววาระที่สอง และวาระที่สาม ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางไต่สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พงติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒

พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างพิจารณาขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อ และขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ กับขอให้รอการลงโทษจำคุก

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่ามิได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กับขอให้ลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุก การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสาม กับขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ แม้จะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยทั้งสามไม่อาจกระทำได้เพราะเป็นการแก้ไขคำให้การที่ต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อีกทั้งกรณีไม่อาจถือได้ว่าเป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นการรอการลงโทษจำคุก อย่างไรก็ตาม การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องต่อองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์เช่นนี้ ถือว่าจำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้โต้แย้งข้อที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่าจำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่

คดีคงเหลือปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามว่า สมควรลงโทษสถานเบา และรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ สำหรับกรณีมีเหตุลงโทษสถานเบา นั้น เห็นว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คดีนี้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๑ ปี ทางไต่สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน เป็นการกำหนดโทษขั้นต่ำสุดในความผิดตามฟ้องแล้ว ไม่อาจวางโทษจำเลยทั้งสามให้ต่ำกว่านั้นได้ ประกอบกับพฤติการณ์แห่งคดีและสภาพความผิด ไม่มีเหตุที่จะรอกการกำหนดโทษให้จำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ได้ ส่วนกรณีมีเหตุสมควรรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า การที่จำเลยทั้งสามยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสาม เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ขัดต่อหลักการออกเสียงคะแนนและความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย เป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามในวันเวลาดังกล่าว ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ อันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ อีกทั้งการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ

ปฏิบัติหน้าที่สำคัญยิ่งในฐานะตัวแทนผู้ใช้อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย การปฏิบัติหน้าที่ของ
จำเลยทั้งสามจึงต้องเป็นไปด้วยความรับผิดชอบสูง พฤติการณ์การกระทำความผิดของจำเลยทั้งสาม
เป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสามเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นตามที่
จำเลยทั้งสามอ้างในอุทธรณ์ ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะลงโทษจำเลยทั้งสามให้เบาลงและรอการลงโทษ
จำคุกให้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษา ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสาม
คนละ ๑ ปี ทางไตสวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษ
ให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน และไม่รอการลงโทษ
จำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามนั้น เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข
อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอดิศักดิ์ ตันติวงศ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวิระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๓๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมี
ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรของผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางไตสวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาขอสละประเด็นข้อต่อสู้และขอแถลงการณ์ประกอบคำรับสารภาพ โดยขอให้รอกการลงโทษจำคุก

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสาม พยานหลักฐานตามทางไตสวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบกับสำนวนการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำแถลงปิดคดีของจำเลยทั้งสาม และคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามฟ้องทุกข้อและขอแถลงการณ์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลยทั้งสามแล้ว การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องซึ่งมีเนื้อหาขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ทุกข้อและขอแถลงการณ์ประกอบคำรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ นั้น เป็นการขอแก้ไขคำให้การจากปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งไม่สามารถกระทำได้เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

วิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการขอลอนอูทธรณ์ เพราะจำเลยทั้งสามยังคงติดใจอุทธรณ์ในประเด็นการลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ อย่างไรก็ตาม คำร้องของจำเลยทั้งสามดังกล่าวถือได้ว่า จำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้องแล้ว

คดีคงมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามเพียงว่า กรณีมีเหตุลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสามมีกำหนดคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้ นั้น นอกจากจะเป็นโทษจำคุกขั้นต่ำสุดตามกฎหมายแล้ว ยังลดโทษให้แก่จำเลยทั้งสามถึงหนึ่งในสี่เพราะทางไต่สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอีกด้วย นับเป็นคุณและเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุลงโทษสถานเบาไปกว่านี้ ส่วนที่จำเลยทั้งสามขอให้รอกการลงโทษนั้น จำเลยทั้งสามเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม ปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อันเป็นไปตามหลักการพื้นฐานที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐

พรรคสาม กำหนดอีกว่า การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ การที่จำเลยทั้งสามยินยอมให้บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยทั้งสาม มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการฝ่าฝืนต่อหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเป็น การกระทำโดยทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ แม้จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่า จำเลยทั้งสามกระทำการดังกล่าวไปเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่อันเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน และศาลรัฐธรรมนูญก็มีคำวินิจฉัยเพียงว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเฉพาะการพิจารณาลงมติในวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ โดยกำหนดคำบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเฉพาะเพียงวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ เท่านั้น แต่การพิจารณาและลงคะแนนเสียงมีมติในร่างกฎหมาย นับเป็นหน้าที่สำคัญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถือเป็นกฎหมายสำคัญที่จะทำให้รัฐบาลนำเงินของแผ่นดินไปใช้ในการบริหารประเทศ อีกทั้ง ผลจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า การกระทำของจำเลยทั้งสามก่อให้เกิดความล่าช้าและเพิ่มค่าใช้จ่ายในการพิจารณาร่างพระบัญญัติงบประมาณดังกล่าวใหม่ กระทบต่อกระบวนการตราและพิจารณากฎหมาย ความน่าเชื่อถือของระบบรัฐสภา และเจตน์จำนงของประชาชนชาวไทยที่แสดงสิทธิของตนผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติและส่วนราชการ พฤติการณ์จึงเป็นเรื่องร้ายแรง การไม่รอกการลงโทษจำคุกแก่จำเลยทั้งสามก็เพื่อให้

(อม.๕๐)

- ๕ -

จำเลยทั้งสามหลบจำและเป็นการป้องปรามไม่ให้บุคคลอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่างอีก แม้จำเลยทั้งสามไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือสำนึกผิดต่อการกระทำ หรือมีเหตุอื่นดังที่กล่าวอ้างมาในอุทธรณ์ ก็ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังเพื่อรอกการลงโทษแก่จำเลยทั้งสาม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอรพงษ์ ศิริกานต์นนท์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด		โจทก์
	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
	นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
	นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็น

เจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ โดยสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประชุมต่อเนื่องกันตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ จึงมีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยทั้งสามได้เข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุมในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จำเลยทั้งสามได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใดเป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏ

ข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สาม และข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่าจำเลยที่ ๓ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใด และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สาม ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรคณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า ทางใต้ส่วนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างการพิจารณาขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์และขอให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กับขอให้ลงโทษสถานเบาและรอลงโทษจำคุก

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ว่ามีได้กระทำความผิดประการหนึ่ง กับขอให้ลงโทษสถานเบาและรอลงโทษจำคุกอีกประการหนึ่ง การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ แม้จะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยทั้งสามไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือว่าการที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นขอให้ลงโทษสถานเบาและรอลงโทษจำคุก แต่การที่จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอให้การ

รับสารภาพว่าได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ย่อมถือว่าจำเลยทั้งสามยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้โต้แย้งข้อที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษา จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยอีกต่อไปว่าจำเลยทั้งสามได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาดังกล่าวหรือไม่

คดีนี้มีประเด็นต้องวินิจฉัยเพียงว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสามหรือไม่ จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ทำนองเดียวกันว่า ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามโดยลดโทษให้หนึ่งในสี่นั้นหนักเกินไป การขยายระยะเวลาประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดโดยมีการประชุมต่อเนื่องไป เป็นกรณีที่ไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้า จำเลยทั้งสามมีภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่นัดหมายไว้ก่อนร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายทันต่อการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน พฤติการณ์แห่งคดีจึงไม่ถึงกับร้ายแรง จำเลยทั้งสามได้ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไปสาสมกับการกระทำความผิดแล้ว จำเลยทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดมา มีคุณงามความดี ไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนและมีอายุมาก ทั้งจำเลยที่ ๒ ยังมีโรคประจำตัว นั้น เห็นว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวางโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้นั้น เป็นการลงโทษในอัตราขั้นต่ำสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และที่

ลตโทษให้จำเลยทั้งสามอันเนื่องจากทางไตส่วนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
อีกคนละหนึ่งในสี่ นับว่าเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสามมากแล้ว ไม่มีเหตุ
ที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข การที่จำเลยทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ในการ
พิจารณาออกเสียงลงมติเพื่อตราร่างกฎหมายต่าง ๆ จำเลยทั้งสามย่อมต้องทราบดีว่าหน้าที่ดังกล่าว
เป็นการกระทำแทนปวงชนชาวไทยที่มีความสำคัญยิ่งกว่าภารกิจอื่น และต้องทราบว่าสมาชิกคนหนึ่ง
มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม และการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ตามข้อบังคับการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม โดยเฉพาะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญอันส่งผลกระทบต่อการ
บริหารราชการแผ่นดินและเศรษฐกิจของประเทศ การที่จำเลยทั้งสามซึ่งมีหน้าที่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์
ประจำตัวแสดงตนและพิจารณาลงมติร่างกฎหมายดังกล่าว ละเลยหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณา
ร่างกฎหมาย แล้วยังมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวที่ใช้แสดงตนและลงมติของตนให้บุคคลอื่น
นำไปใช้ออกเสียงลงคะแนนแทน ย่อมเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์
ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๔, ๑๑๕ ทั้งยังเป็นการทำลายกลไกคุ้มครองความเป็นอิสระในการแสดงเจตจำนง
ออกเสียงลงมติแทนประชาชนโดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัว ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อรัฐสภา
แม้ภายหลังร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ที่ศาล
รัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่าตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีการใช้สิทธิออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่
ร่วมประชุมในวาระที่สอง วาระที่สามและข้อสังเกตของคณะกรรมการมาธิการ จะผ่านการพิจารณาใหม่

โดยสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว แต่ความล่าช้าและค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการพิจารณา
ร่างกฎหมายดังกล่าวอีกครั้ง ยังก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างมาก พฤติการณ์กระทำ
ความผิดของจำเลยทั้งสามเป็นเรื่องราวแรงกระแทกต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและทำให้
รัฐต้องเสียหาย แม้จำเลยทั้งสามรู้สำนึกในการกระทำความผิด ทั้งไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน และได้
กระทำคุณความดีต่อสังคมตามที่กล่าวอ้างมาในอุทธรณ์ ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษจำคุก
ให้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของ
จำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นางชนากานต์ อีร์เวชพลกุล

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๓/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด		โจทก์
		นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	ที่ ๑	
		นายภูมิศิษฐ์ คงมี	ที่ ๒	
		นางนาที รัชกิจประการ	ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต

จำเลยทั้งสาม อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่าขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย และจำเลยที่ ๓ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำเลยทั้งสามจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการปฏิบัติหน้าที่นอกจากจำเลยทั้งสามจะมีอำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้แล้วยังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ โดยอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษมีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประชุมต่อเนื่องกัน ตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ จึงมีการลงชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันแรก คือวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยทั้งสามได้เข้าร่วมประชุมและลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุมในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จำเลยทั้งสามได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ

เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต
 ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา
 ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่
 ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้
 ผู้อื่นหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑
 แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
 พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าว
 ยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติ
 ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และ
 มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สามและข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ ในระหว่างการประชุม
 สภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓
 เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกันขณะที่จำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒
 ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำ
 การอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติในการพิจารณา
 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายการ
 โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่าจำเลยที่ ๒ ได้เข้าร่วม
 ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตั้งแต่มาตรา ๓๐
 ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ ในระหว่างการประชุมสภา
 ผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกันขณะที่
 จำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด
 โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใดเป็นผลให้ผู้อื่นใช้
 บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

- ๔ -

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่าจำเลยที่ ๓ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอณัติมอบหมายของผู้ใดและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สองและวาระที่สามไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว วาระที่สองและวาระที่สามตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า จำเลยทั้งสาม มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี องค์กรคณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ระหว่างพิจารณาขององค์กรวินิจฉัยอุทธรณ์ จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องขอสละ ประเด็นข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ที่ว่าจำเลยทั้งสามไม่ได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ยังคงขอให้ลงโทษสถานเบาและ รอกการลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสาม

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลยทั้งสาม พยานหลักฐานตามทางใต้สวนของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการใต้สวนของคณะกรรมการ

ป.ป.ช. คำแถลงปิดคดีของจำเลยทั้งสาม และอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสามแล้ว ขอให้จจริงรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยทั้งสามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย และจำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ ในวันพุธที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ และ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา อาคารรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/ผ ๓๑ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เอกสารหมายเลข จ. ๑๕ ในการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตนและลงมติ โดยจำเลยทั้งสามลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่การประชุมไม่แล้วเสร็จและมีการประชุมต่อเนื่องถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จึงปิดการประชุมและเลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา ในระหว่างการประชุม วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อโดยสารเครื่องบินเดินทางในเส้นทาง ดอนเมือง-หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD ๗๑๑๖ รอบเวลา ๒๐.๕๐ - ๒๒.๑๕ นาฬิกา ตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการเดินทาง ฉบับลงวันที่

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ. ๒๘ (แฟ้ม ๖) วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ได้เป็นประธานเปิดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๓ ที่เทศบาลตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง และเป็นประธานในโครงการวันเด็กตำบลชะมวง ประจำปี ๒๕๖๓ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ตามภาพถ่ายหมาย จ. ๒๙ (แฟ้ม ๖) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ ถึง ๒๓.๕๔ นาฬิกา ที่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม จำเลยที่ ๑ มอบหมายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๑.๐๑ ถึง ๑๗.๓๘ นาฬิกา และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สาม และข้อสังเกต ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ. ๒๔ แฟ้ม ๔ (หน้า ๒๑๗๓ ถึง ๒๕๒๒) และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ. ๒๕ แฟ้ม ๕ (หน้า ๒๕๕๗ ถึง ๓๑๓๓) วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๒ ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ไปยังท่าอากาศยานดอนเมืองเพื่อโดยสารเครื่องบินเดินทางในเส้นทาง ดอนเมือง ถึง หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD ๗๑๑๖ รอบเวลา ๒๐.๕๐ - ๒๒.๑๕ นาฬิกา ตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการเดินทาง ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ. ๒๘ (แฟ้ม ๖) และจำเลยที่ ๒ มีการสำรองที่นั่งและโดยสารเครื่องบินของสายการบินไทยแอร์เอเชีย ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เส้นทาง หาดใหญ่-ดอนเมือง เที่ยวบิน FD ๓๑๑๗ รอบเวลา

๐๙.๒๕ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา ตามหนังสือของ บริษัทไทยแอร์เอเชีย จำกัด ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ. ๓๑ (แฟ้ม ๖) และเดินทางกลับมาเข้าร่วมประชุมต่อในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๑๒ นาฬิกา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ ถึง ๒๓.๕๔ นาฬิกา ที่จำเลยที่ ๒ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม จำเลยที่ ๒ มอบหมายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นใช้ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๐๑ ถึง ๑๑.๑๐ นาฬิกา และใช้ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๐ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ. ๒๔ แฟ้ม ๔ (หน้า ๒๑๗๓ ถึง ๒๕๒๒) และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ. ๒๕ แฟ้ม ๕ (หน้า ๒๕๔๖ ถึง ๒๕๘๐) วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๓ ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปทำอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อเดินทางไป สาธารณรัฐประชาชนจีน ในโครงการพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการศึกษาก่อตั้งและการค้า และการลงทุนระหว่างจังหวัดระนองกับเมืองซานเหมินเซี่ยะ มณฑลเหอหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระหว่างวันที่ ๑๑ ถึง ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยที่ ๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการอำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการและ ได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปกับคณะดังกล่าว ตามเอกสารหมาย จ. ๓๒ ถึง จ. ๓๔ แฟ้ม ๖ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ที่จำเลยที่ ๓ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

จำเลยที่ ๓ มอบหมายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมายเลข จ. ๒๕ แพ้ม ๕ (หน้า ๒๗๑๗ ถึง ๒๔๒๗) ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) รวม ๒ คำร้องว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตรารื้อขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณ์มีผู้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ ไปลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีได้อยู่ในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทน ย่อมมีผลเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมตร่างพระราชบัญญัตินี้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวตรารื้อขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ. ๕๒ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ ต่อมาวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งประทับฟ้อง โดยมีได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงมีผลให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา ส่วนจำเลยที่ ๓ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปก่อนที่โจทก์ยื่นฟ้องแล้ว

ปัญหาวินิจฉัยประการแรกมีว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ โดยจำเลยทั้งสามอุทธรณ์ในทำนองเดียวกันว่า ขณะออกจากห้องประชุมสัปดาห์อิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวไว้ไม่ได้แจ้งหรือมอบบัตรให้บุคคลใดนำไปใช้แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา แต่เมื่อจำเลยทั้งสามขอສະປະເດັນข้อต่อสู้ที่ว่าจำเลยทั้งสามไม่ได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว แม้คำร้องขอສະປະເດັນดังกล่าวจะถือว่าเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งไม่อาจกระทำได้ เพราะไม่ได้กระทำก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และไม่อาจถือว่าการยื่นคำร้องนี้เป็นการยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เพราะจำเลยทั้งสามยังติดใจอุทธรณ์ในประเด็นขอให้ลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกอย่างไรก็ดี การที่จำเลยทั้งสามขอສະປະເດັນข้อต่อสู้ตามอุทธรณ์ที่ว่าจำเลยทั้งสามไม่ได้กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ก่อนออกไปจากห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรจำเลยทั้งสามได้มอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวให้บุคคลอื่นนำไปใช้แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตราแทนจำเลยทั้งสาม การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปัญหาวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า มีเหตุให้ลงโทษจำเลยทั้งสามสถานเบาหรือไม่ เห็นว่าโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ซึ่งมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษ เป็นโทษขั้นต่ำที่สุดแล้ว จึงไม่อาจลงโทษจำคุกต่ำกว่านี้อีกได้ อย่างไรก็ตาม การที่จำเลยทั้งสามขอสละประเด็นข้อต่อสู้ที่ว่าจำเลยทั้งสามไม่ได้กระทำความผิดในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับที่ผ่านมาจำเลยทั้งสามได้กระทำกิจกรรมอันเป็นคุณประโยชน์แก่สังคมหลายประการ นับเป็นเหตุบรรเทาโทษ สมควรลดโทษจำคุกให้จำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คนละหนึ่งในสามเป็นคงจำคุกคนละ ๘ เดือน

ปัญหาวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า มีเหตุให้รอกการลงโทษจำคุกให้จำเลยทั้งสามหรือไม่ เห็นว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ส่วนจำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ในการปฏิบัติหน้าที่

จำเลยทั้งสามในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จึงมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายและหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป เป็นต้น โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและเป็นหน้าที่หลักของจำเลยทั้งสาม และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔, ๑๑๕ ซึ่งอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม และการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม การกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนกระทำโดยวิธีใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวในการแสดงตนและลงมติ เป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันมิให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ภายใต้อาณัติของผู้ใด และช่วยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสามารถใช้ดุลพินิจในขณะออกเสียงลงคะแนนได้อย่างมีอิสระและไม่ถูกครอบงำจากผู้อื่น ดังนั้น การมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวให้บุคคลอื่นนำไปใช้ออกเสียงลงคะแนนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากจะเป็นการทำลายความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นแล้ว ยังเป็นการทำลายกลไกคุ้มครองความเป็นอิสระ ทำให้การแสดงเจตจำนงแทนประชาชนถูกควบคุมหรือบิดเบือนโดยบุคคลซึ่งหวังประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่เป็นไปตามครรลองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จำเลยทั้งสามอ้างเหตุที่ไม่ได้อยู่ร่วมประชุมพิจารณาและลงมติรายมาตราร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓ ว่า ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นวันเด็กแห่งชาติ จำเลยที่ ๑ ต้องเดินทางไปเป็นประธานเปิดงานวันเด็กแห่งชาติ และจำเลยที่ ๒ ต้องเดินทางไปร่วมงานวันเด็กแห่งชาติ โดยจำเลยที่ ๑ มีนัดหมายไปเป็นประธานเปิดงานวันเด็กแห่งชาติที่อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง และเป็นประธานในโครงการงานวันเด็กตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้นัดหมายไว้ก่อนล่วงหน้าไม่อาจเลื่อนเป็นวันอื่นได้ ส่วนจำเลยที่ ๓ เดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ในโครงการพัฒนาด้านการศึกษา การท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน ระหว่างจังหวัดระนองกับเมืองซานเหมินเซี่ยะ มณฑลเหอหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา แม้เหตุที่จำเลยทั้งสามอ้างเพื่อออกจากห้องประชุมไปอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่อยู่บ้าง แต่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำเลยทั้งสามย่อมทราบดีว่าการออกเสียงลงคะแนนในการตรากฎหมายเป็นการทำหน้าที่แทนปวงชนชาวไทยซึ่งมีความสำคัญกว่าภารกิจอื่น แต่จำเลยทั้งสามกลับละเลยหน้าที่ในฐานะผู้แทนปวงชนไปปฏิบัติงานอย่างอื่นไม่ยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จนทำให้เกิดความต่างพร้อมต่อระบบรัฐสภา การมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้อื่นใช้ออกเสียงลงคะแนนแทนจึงถือเป็นพฤติการณ์ที่ร้ายแรงจำเป็นต้องป้องปรามเพื่อให้เกิดความตระหนักในหน้าที่ และเกิดการตรวจสอบป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีก ข้ออ้างของจำเลยทั้งสามไม่เพียงพอที่จะหักล้างเหตุผลดังวินิจฉัยข้างต้น กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะรอลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสาม

จึงวินิจฉัยยืนตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.

นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์